Міністерство освіти і науки України
Національний центр «Мала академія наук України»
ІІ етап Всеукраїнської учнівської олімпіади
з української мови та літератури
2025/2026 навчальний рік

10 клас

Українська мова

І. Лінгвістична робітня (21 бал).

1. Поясніть відмінність між наведеними паронімами (2 бали).
Зрівняти – порівняти

2. Доберіть українські відповідники до іншомовних слів (5 балів).
Аномалія
Візит
Біографія
Резерв
Фіктивний

3. Доберіть 4 фразеологізми до лексеми *"мати досвід"* (4 бали).

4. Запишіть речення, виправляючи помилки (10 балів).
Природний відбір – процес, із-за якого сприятливі природні характеристики стають більш загальнішими в наступних популяціях.
Молодий Микола Костомаров особливо прихильно відносився до поглядів літераторів-романтиків, оспівуючих у своїх творах героїчне минуле українського народу.
Народився Богдан Хмельницький близько тисячу п'ятисот дев'яносто п'ятого року в Чигирині.
Протистояння Ігора з уличами завершилося тим, що вони залишили Нижнє Подніпров'я і відійшли в межиріччя Дністра й Південного Буга.
1655 р. швецький король Карл Х Густав на чолі з п'ятидесятитисячною армією захопив більшу половину території Польщі разом із Варшавою.

ІІ. Мовознавчий бліц. Тести (5 балів).
Виберіть один правильний варіант (за кожну правильну відповідь – 1 бал).
1. У якому рядку вжито неправильну прийменникову конструкцію:
а) незважаючи на погоду, за ініціативою, з математики, витяг з протоколу;
б) клуби за інтересами, на вшанування, за п'ять кроків, о сьомій годині;
в) зайти до кімнати, на замовлення, не під силу, за моїм дорученням;
г) згідно наказу, на ваш запит, через хворобу, по формі, включити у список;
д) у відповідь, на його користь, на виплату, прийти у справі, зі щирою повагою.

2. У якому рядку речення побудовано неправильно:
а) Вивчивши маршрути Карпат, ми влітку поїдемо туди відпочивати.
б) Читаючи книжки, ми розвиваємо фантазію та вчимося образно мислити.
в) Піднімаючись над обрієм, сонце дарує нові й нові кольорові щедроти.
г) Подорожуючи Україною, відвідайте замок Любарта.
д) Переглянувши фільм "Поводир", нас вразила трагічна доля хлопчика Пітера.

3. У якому рядку всі словосполучення стилістично правильні:
а) колишній студент, значні зміни, краєвид із вікна, для годиться;
б) діюче законодавство, міроприємство, багаточисленні вкладники, літом;
в) мова йдеться, підписка на газети, дійсно правильно, мій адрес – м. Чернівці;
г) любий із студентів, підготувати тези, ухвалити рішення, на слідуючий день;
д) приймати участь, текучість кадрів, восени, включити до списку.

4. У якому рядку всі дієприкметники утворено правильно:
а) розвинений, оспівуючий, прогнозований, зажурений;
б) списаний, промокший, змарнілий, усміхненний;
в) зрозумілий, лежачий, написаний, опалий;
г) мотивований, позеленілий, скачучий, навчаючийся;
д) нездоланий, скошений, ізольований, почорнівший.

5. У якому рядку форму кличного відмінка в усіх словах утворено правильно:
а) адвокате, дорогий другу, шановний колего, Семене Йосиповичу, Миколо Миколайовичу;
б) голово зборів, пане директоре, шановний президенте компанії, високоповажний пане судде;
в) шановний пане доктор, професору, друже Василь, пані Оксана, добродій Яремчику;
г) товаришe, побратиме Степане, панно Валентине, Іване Олександрович, Юрко;
д) Сергійко, Анатоліє, Ігорю, Олександро, дідусю.

ІІІ. Синтаксичний ринг (12 балів).

Виконайте повний синтаксичний розбір речення (підкресліть члени речення, побудуйте структурну схему, дайте загальну характеристику всій конструкції і компонентам як простим реченням), надпишіть частини мови.

Рожі – оксамитові квіти твого дитинства, твоєї юності, твоєї дозрілості, вони протягом усеньких твоїх років стоять на моріжку твоєї долі, дивляться тобі всередину пристрасними своїми очима; їхнє ворсисте листя пахне сухою курявою, і так добре від тих скупих ароматів, наче вони тобі обіцяють безсмертя, безперервність життя (за Є. Гуцалом).

ІV. Критичний вимір (12 балів).

За різними дослідженнями, від шістдесяти до вісімдесяти відсотків людей читають лише заголовки новин, не переходячи до тексту. Чому так відбувається? Заголовки емоційні, обіцяють сенсацію, спрямовують увагу на те, що вигідно, тобто створюють ілюзію та маніпулюють. Прочитайте новину.

Учора, 12 листопада 2025 року відбулася важлива подія для Васильківської громади – відкриття нової сучасної школи. Заклад освіти розрахований на 350 учнів і стане осередком знань для місцевих дітей. Нову школу очолила Іванченко Віра Петрівна. На церемонії відкриття були присутні представники влади, батьки та майбутні учні, які з нетерпінням чекають початку занять у нових стінах.

Сформулюйте до цієї новини три різні медійні заголовки маніпулятивного змісту, поясніть усі використані мовні засоби (лексичні, синтаксичні тощо), через які стала можливою маніпуляція.

Українська література

V. Творче завдання. Напишіть твір на запропоновану тему (обсяг: 2,5–3 сторінки) (24 бали).

"Чи пророцькі слова перейшли в кров і душу дитині?": роль Івана Франка у становленні української нації.

VI. Теоретичне завдання (8 балів).

Із погляду теоретика літератури окресліть найвиразніші ознаки натуралізму як літературного напряму. Вкажіть, у творчості яких українських письменників помітні ознаки натуралістичного стилю.

VII. Назвіть твір та його автора, послуговуючись художніми деталями (6 балів).

1. Роздоріжжя, найсвятіша любов, палка пісня, Чорне море.
2. Департамент Герольдії, отець Ксенофонт, придане, гітара.
3. Книга Божої волі, виття шакалів, печать духу, ліниві номади.
4. Многоловий звір, десять чорних кімнат, бричка, шовк колосистої хвилі.
5. Стара пані, французька мова, полковий лікар, Дубці.
6. Гетьман, хутір, наречена, кармазинники.

VIII. Літературознавча робітня. Виконайте системний аналіз художнього твору (проаналізуйте основні мотиви поезії, ключові художні образи й основні засоби художнього увиразнення, визначте вид лірики та особливості віршування) (12 балів).

Єдина воля володіє світом,

Веде в майбутнє нас єдиний шлях,

Ми умремо з єдиним заповітом

В непереможних і міцних серцях.

Врятує вроду і себе людина,
Життя зросте над попелом руїн, –
Велика мрія, мудра і єдина,
Недаром дзвонить у всесвітній дзвін.

Віки летять, а в неозорім морі
Єдине сонце для землі горить,
І всі колись з’єднаються в просторі –
Людина, звір, і квітка, і блакить.

Павло Филипович

Усього: 100 балів

Українська мова

Відповіді до завдань

10 клас

І. Лінгвістична робітня (21 бал)

1. Поясніть відмінність між наведеними паронімами. (2 бали).
Зрівняти – порівняти
Зрівняти *– зробити рівним, гладким, вирівняти.*
Порівняти *– зіставити, виявити спільні та відмінні риси, переваги та недоліки.*

2. Доберіть українські відповідники до іншомовних слів (5 балів)
Аномалія – відхилення
Візит – відвідини
Біографія – життєпис
Резерв – запас
Фіктивний – несправжній/вигаданий/підробний

3. Доберіть 4 фразеологізми до лексеми *"мати досвід"* (4 бали)
З'їсти собаку
Стріляна птиця/стріляний горобець
Бувати в бувальцях
Старий вовк
(інші за значенням)

4. Запишіть речення, виправляючи помилки (10 балів)
Природний відбір – процес, із-за якого сприятливі природні характеристики стають більш загальнішими в наступних популяціях. – Природний відбір – процес, ***через який*** *сприятливі природні характеристики стають* ***більш загальними*** *в наступних популяціях.*

Молодий Микола Костомаров особливо прихильно відносився до поглядів літераторів-романтиків, оспівуючих у своїх творах героїчне минуле українського народу. – Молодий Микола Костомаров особливо прихильно ***ставився*** *до поглядів літераторів-романтиків,* ***які оспівували*** *у своїх творах героїчне минуле українського народу*

Народився Богдан Хмельницький близько тисячу п'ятисот дев'яносто п'ятого року в Чигирині. – Народився Богдан Хмельницький близько ***тисячі п'ятсот*** *дев'яносто п'ятого року в Чигирині.*

Протистояння Ігора з уличами завершилося тим, що вони залишили Нижнє Подніпров'я і відійшли в межиріччя Дністра й Південного Буга. – Протистояння ***Ігоря*** *з уличами завершилося тим, що вони залишили Нижнє Подніпров'я і відійшли в межиріччя Дністра й* ***Південного Бугу.***

1655 р. швецький король Карл Х Густав на чолі з п'ятидесятитисячною армією захопив більшу половину території Польщі разом із Варшавою. – 1655 р. швецький король Карл Х Густав на чолі з ***п'ятдесятитисячною*** *армією захопив* ***більшу частину*** *території Польщі разом із Варшавою.*

ІІ. Мовознавчий бліц. Тести (5 балів)
Виберіть один правильний варіант (за кожну правильну відповідь – 1 бал)

1. У якому рядку вжито неправильну прийменникову конструкцію
г) згідно наказу, на ваш запит, через хворобу, по формі, включити у список

2. У якому рядку речення побудовано неправильно
д) Переглянувши фільм "Поводир", нас вразила трагічна доля хлопчика Пітера.

3. У якому рядку всі словосполучення стилістично правильні
а) колишній студент, значні зміни, краєвид із вікна, для годиться

4. У якому рядку всі дієприкметники утворено правильно
в) зрозумілий, лежачий, написаний, опалий

5. У якому рядку форма кличного відмінка в усіх словах утворена правильно
б) голово зборів, пане директоре, шановний президенте компанії, високоповажний пане судде

ІІІ. Синтаксичний ринг (12 балів)

Виконайте повний синтаксичний розбір речення (підкресліть члени речення, побудуйте структурну схему, дайте загальну характеристику всій конструкції і компонентам як простим реченням), надпишіть частини мови.

Рожі (іменник, підмет) — оксамитові (прикметник, означення) квіти (іменник, присудок) твого (займенник, означення) дитинства (іменник, означення), твоєї (займенник, означення) юності (іменник, означення), твоєї (займенник, означення) дозрілості (іменник, означення), вони (займенник, підмет) протягом (прийменник) усеньких (займенник, означення) твоїх (займенник, означення) років (іменник, обставина) стоять (дієслово, присудок) на (прийменник) моріжку (іменник, обставина) твоєї (займенник, означення) долі (іменник, означення), дивляться (дієслово, присудок) тобі (займенник, додаток) всередину (прислівник, обставина) пристрасними (прикметник, означення), своїми (займенник, означення) очима (іменник, додаток/обставина); їхнє (займенник, означення) ворсисте (прикметник, означення) листя (іменник, підмет) пахне (дієслово, присудок) сухою (прикметник, означення) курявою (іменник, додаток), і (сполучник) так (прислівник, обставина) добре (прислівник, присудок) від (прийменник) тих (займенник, означення) скупих (прикметник, означення) ароматів (іменник, додаток), наче (сполучник) вони (займенник, підмет) тобі (займенник, додаток) обіцяють (дієслово, присудок) безсмертя (іменник, додаток), безперервність (іменник, додаток) життя (іменник, означення) (за Є. Гуцалом).

1. Тип конструкції – складна синтаксична конструкція з усіма видами синтаксичного зв'язку.

2. Провідний зв'язок – безсполучниковий: конструкція побудована за схемою безсполучникового та складносурядного речення, єднального, засіб зв'язку між компонентами – безсполучниковий і сурядний (єднальний сполучник **і)** .

3. Перший компонент конструкції складається із двох сурядних частин, пов’язаних безсполучниковим зв’язком. Кожна із частин – просте, двоскладне, поширене, повне, ускладнене речення: перше ускладнене однорідними додатками, друге - однорідними присудками.

4. Другий компонент конструкції – це просте неускладнене речення, двоскладне, поширене, повне.

5. Третій компонент конструкції – це складнопідрядне речення міри і ступеня, частини пов’язані сполучником **наче**.

6. 1 → 2 – складне безсполучникове речення.

7. 1, 2 → 3 – складне безсполучникове речення.

8. 3 → 4 – складносурядне речення, засіб зв’язку –сполучник **і.**

9. 4 → 5 – складнопідрядне речення, підрядна частина (міри і ступеня) стосується присудка, вираженого прислівником **добре** (наскільки?), засіб зв’язку – сполучник **наче**.

Критерії оцінювання завдань
10 клас

Українська мова

І. Лінгвістична робітня (21 бал)

1. Поясніть відмінність між наведеними паронімами (2 бали)

За правильне пояснення кожного слова зараховувати 1 бал. За частково правильне пояснення – 0,5 бала. За неправильне пояснення – 0 балів.

2. Доберіть українські відповідники до іншомовних слів (5 балів)

Правильним уважати будь-який синонімічний відповідник (якщо утворює синонімічний ряд, то один із можливих синонімів). Один правильно встановлений відповідник – 1 бал.

3. Доберіть 4 фразеологізми до лексеми *"тяжко працювати"* (4 бали)

Один правильно дібраний фразеологізм – 1 бал.

4. Запишіть речення, виправляючи помилки (10 балів)

У кожному реченні приховано по дві лексичні/граматичні помилки. Правильно виправлені дві помилки в реченні – 2 бали. Виправлена тільки одна помилка – 1 бал. Помилки не виправлені – 0 балів.

ІІ. Мовознавчий бліц. Тести (5 балів)

Виберіть один правильний варіант (за кожну правильну відповідь – 1 бал)

Кожна правильна відповідь у тестах – 1 бал.

ІІІ. Синтаксичний ринг (12 балів)

Виконайте повний синтаксичний розбір речення (підкресліть члени речення, побудуйте структурну схему, дайте загальну характеристику всій конструкції і компонентам як простим реченням), надпишіть частини мови.

Правильно названі всі частини мови – 3 бали.
Правильно підкреслені всі члени речення – 3 бали.
Загальна характеристика – 3 бали.
Схема речення – 3 бали.

За допущені помилки у визначенні членів речення, частин мови, в характеристиці чи схемі речення знімати по 0,5 бала.

ІV. Критичний вимір (12 балів)

Завдання є компетентнісним, отже орієнтованим на пізнання життєвих реалій, у яких теоретичні знання з мови мають значення. Перевіряємо рівень сформованости вміння визначати роль і стилістичні можливості вивчених мовних одиниць; комунікативно доцільно використовувати їх у власному мовленні; аналізувати різні ситуації мовлення, визначати наміри учасників спілкування.

Сформульовані до цієї новини три різні медійні заголовки оцінюємо чотирма балами:

4 бали – за сформульований без орфографічних та пунктуаційних помилок заголовок із доречним грамотним поясненням усх використаних мовних засобів (лексичних, синтаксичних тощо), через які стала можливою маніпуляція.

3 бали – за сформульований без орфографічних та пунктуаційних помилок заголовок із неповним чи неточним поясненням усх використаних мовних засобів (лексичних, синтаксичних тощо), через які стала можливою маніпуляція.

2 бали – за сформульований з орфографічною чи пунктуаційною помилкою заголовок із неповним чи неточним поясненням використаних мовних засобів (лексичних, синтаксичних тощо), через які стала можливою маніпуляція.

1 бал – за сформульований без орфографічних та пунктуаційних помилок заголовок без пояснення використаних мовних засобів (лексичних, синтаксичних тощо), через які стала можливою маніпуляція.

Усього 50 балів

Українська література

V. Творче завдання. Напишіть твір на запропоновану тему (обсяг: 2,5–3 сторінки) (24 бали).

«Чи пророцькі слова перейшли в кров і душу дитині?»: роль Івана Франка у становленні української нації.

Рівні	**Бали**	**Помилки за зміст (З)**	**Грамотність**	
			І + V	**Л + Г + Ст.**
I	**1**	**Окремі речення**	15 — 16 і >	9 — 10
	2	Окремі фрагменти	13 — 14	
	3	Менше ½ норми	11 — 12	
II	**4**	7	9 — 10	7 — 8
	5	6	7 — 8	
	6	5	5 — 6	
III	**7**	4	4	4 — 6
	8	3	3	
	9	2	1 + 1 (негр.)	
IV	**10**	1	1	3
	11	—	1 (негр.)	2

	12	—	—	1

Негрубі помилки, повторювані й однотипні.

У підрахунку помилок:

2 негрубі вважати за одну помилку;

повторювані – за одну;

однотипні – на одне правило, але в різних словах – різні помилки;

5 виправлень – 1 помилка.

Твір має бути написаний охайно.

За письмове мовлення виставляють одну оцінку: на основі підрахунку допущених недоліків за зміст і помилок за мовне оформлення, ураховуючи їх співвідношення.

Вимоги до змісту:

12 балів

Учень/учениця самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних життєвих проблем; робота відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю.

11 балів

Учень/учениця самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання; аргументовано, чітко висловлює власну думку, зіставляє її з думками інших, уміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; робота відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю.

10 балів

Учень/учениця самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему, робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, дотриманням стильової єдності й виразності тексту.

9 балів

Учень/учениця самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; вдало добирає лексичні засоби, проте ще має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати.

8 балів

Учень/учениця самостійно будує достатньо повне, осмислене висловлювання, загалом ґрунтовно висвітлює тему, добирає переконливі аргументи на їх користь, проте ще має працювати над урізноманітненням словника, граматичного та стилістичного оформлення роботи.

7 балів

Учень/учениця самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст, вдало добирає лексичі засоби, але ще має вдосконалювати вміння чітко висвітлювати тему, послідовно її викладати, належно аргументувати основну думку.

6 балів

За обсягом висловлювання учня/учениці сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але учневі ще слід працювати над умінням самостійно формулювати судження, належно їх аргументувати, точніше добирати слова й синтаксичні конструкції.

5 балів
За обсягом робота учня/учениці наближається до норми, загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразнена основна думка, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим.
4 бали
Висловлювання учня/учениці за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується певною завершеністю, зв'язністю; розкриття теми має бути повнішим, ґрунтовнішим і послідовнішим; чіткіше мають розрізнюватися основна та другорядна інформація; потребує урізноманітнення добір слів, більше має використовуватися авторська лексика.
3 бали
Учневі/учениці слід працювати над виробленням умінь послідовніше й чіткіше викладати власні думки, дотримуватися змістової та стилістичної єдності висловлювання, потребує збагачення та урізноманітнення лексика й граматична будова висловлювання.
2 бали
Побудоване учнем/ученицею висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексика і граматична будова мовлення.
1 бал
Побудованому учнем/ученицею тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи.
0 балів
Відсутність твору.

Оцінюючи твір, потрібно врахувати наявність:
1) орфографічних та пунктуаційних помилок, які підраховуються сумарно, без диференціації (перша позиція);
2) лексичних, граматичних і стилістичних помилок (друга позиція).
Зверніть увагу! Остаточна оцінка за творче завдання є сумарною оцінкою за зміст та наявність лексичних, граматичних, стилістичних та орфографічних, пунктуаційних помилок. Наприклад,

З – 4: 7 балів
МО – 4 – 5: 8 балів
7+8= 15 балів

Це означає, що учнівська робота має чотири змістові помилки (за зміст – 7 балів) і дев'ять помилок у мовному оформленні: чотири орфографічні та пунктуаційні (сумарно) помилки, п'ять лексичних, граматичних і стилістичних (сумарно) помилок (за мовне оформлення – 8 балів). Сума цих балів і є загальною оцінкою за роботу.
Оцінка за твір – це сума балів за змістовий (максимально 12 балів) та мовний (максимально 12 балів) рівні. Разом 24 бали.

VI. Теоретичне завдання (8 балів).
Із погляду теоретика літератури окресліть найвиразніші ознаки натуралізму як літературного напряму. Вкажіть, у творчості яких українських письменників помітні ознаки натуралістичного стилю.

Досить помітно утвердився в українській літературі натуралізм. Натуралісти намагалися через використання здобутків природничих наук пізнати й відтворити істинну, реальну картину буття. Твори натуралістів нагадували клінічні документи, історії спадкових хвороб, протоколи судової експертизи. Це були спроби перетворити художній твір на точну копію факту. Основним засобом у

цьому стилі став опис. Як слушно зазначала Леся Українка, за правдою факту натуралісти не бачили художньої узагальненої правди й перебували під гіпнозом факту. Найвиразніші ознаки натуралізму:

• «знижене» трактування традиційних сюжетів;
• зумисна вульгарність стилю автора й мови героїв;
• непричетність, байдужість автора до зображуваної дійсності;
• потужний та гострий сатиричний струмінь;
• широка панорама сучасного життя в його технічних, побутових, професійних аспектах;
• підкреслення повної залежності характеру, вчинків героя від його генетичних коренів і фізіологічно-інстинктивних особливостей;
• розкриття найтемніших «фізіологічних» сторін людської душі.

Ознаки натуралістичного стилю помічаємо в романі Панаса Мирного «Повія», прозовому бориславському циклі І. Франка та ін.

VII. Назвіть твір та його автора, послуговуючись художніми деталями. (6 балів)

1. Департамент Герольдії, отець Ксенофонт, придане, гітара (Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля»).
2. Роздоріжжя, найсвятіша любов, палка пісня, Чорне море. (Іван Франко «Мойсей»)
3. Книга Божої волі, виття шакалів, печать духу, ліниві номади. (Іван Франко «Мойсей»)
4. Многоловий звір, десять чорних кімнат, бричка, шовк колосистої хвилі. (Михайло Коцюбинський «Intermezzo»)
5. Стара пані, французька мова, полковий лікар, Дубці. (Марко Вовчок «Інститутка»)
6. Гетьман, хутір, наречена, кармазинники. (Пантелеймон Куліш «Чорна Рада»)

VIII. Літературознавча робітня.

Виконайте системний аналіз художнього твору (проаналізуйте основні мотиви поезії, ключові художні образи й основні засоби художнього увиразнення, визначте вид лірики та особливості віршування). (12 балів)

Шановні колеги, зверніть увагу, відповіді орієнтовні!

Єдина воля володіє світом,
Веде в майбутнє нас єдиний шлях,
Ми умремо з єдиним заповітом
В непереможних і міцних серцях.

Врятує вроду і себе людина,
Життя зросте над попелом руїн, –
Велика мрія, мудра і єдина,
Недаром дзвонить у всесвітній дзвін.

Віки летять, а в неозорім морі
Єдине сонце для землі горить,
І всі колись з'єднаються в просторі –
Людина, звір, і квітка, і блакить.
Павло Филипович

Один із талановитих співців п'ятірного грона неокласиків прозірливо висловив у своїй поезії передчуття трагічної долі Розстріляного відродження і неминучого торжества Господньої волі – відновлення людської цивілізації на засадах правди і свободи в гармонійному співжитті із живою природою і космосом.

У цій поезії, яку Павло Филипович написав відразу після поразки Української революції, 1921 або 1922 року, звучить мотив непохитної віри у державну свободу, яку українці здобудуть, незважаючи на масові репресії і винищення національного цвіту:

Ми умремо з єдиним заповітом
В непереможних і міцних серцях.
…
Життя зросте над попелом руїн…

Наперекір кровожерному російському комунізму, який прагне світового панування, світом править «єдина воля». Поневолені народи здобудуть рівність і свободу, адже «єдине сонце для землі горить».

Завершує поезію оптимістичний акорд – екологічний мотив гармонійного співжиття оновленого людського роду з матір'ю-природою:

І всі колись з'єднаються в просторі —
Людина, звір, і квітка, і блакить.

Ключові художні образи твору – це антитетично протиставлені «попіл руїн» і майбутнє омріяне життя, багатозначний і місткий образ «єдиної волі», яку можна трактувати і в релігійному, і в соціальному сенсі – як закономірність суспільної еволюції, що приведе до спільноти вільних людей, щасливих у єднанні з природою. Важливий у поезії неокласика й образ сподіваного майбуття, який перегукується і з біблійними мотивами раю, і з поезією Тараса Шевченка «Ісаія. Глава 35»:

Радуйся, ниво неполитая!
Радуйся, земле, не повитая
Квітчастим злаком! Розпустись,
Рожевим крином процвіти!

Серед основних засобів художнього увиразнення увагу читача привертає п'ятикратний повтор означення «єдиний», яке вперто наполягає на незворотності історичного прогресу: «єдина воля», «єдиний шлях», «єдиний заповіт», «мрія… єдина», «єдине сонце».

Твір є зразком громадянської лірики. Його жанрові особливості можна окреслити як громадянський маніфест поета, який промовляє від імені свого покоління, яке втратило омріяну вільну країну, але не зреклося віри в її щасливе майбутнє.

П'ятистопний ямб своїм чітким, карбованим ритмом допомагає навіяти переконливе відчуття правоти колективного ліричного «ми», а багата фоніка, зокрема алітерації та асонанси – «воля володіє», «дзвонить у всесвітній дзвін», «в неозорім морі», – надає поезії урочистого поліфонічного звучання. У поезії використано перехресне римування.

Усього 50 балів